

การพัฒนาแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลสวาย อำเภوبرางค์ภู จังหวัดศรีสะเกษ

สุเพียบ ศรีวิมล, ส.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลสวาย อำเภوبرางค์ภู จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2567 – มกราคม 2568 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ จำนวน 50 คน กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 170 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart จำนวน 2 วัฏจักร โดยแต่ละวัฏจักรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และสะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม การจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุได้รับการประเมินคุณภาพชีวิตก่อนและหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลสวาย อำเภوبرางค์ภู จังหวัดศรีสะเกษ คือ “SAWA2I Model” ประกอบด้วย 1) S; Structure Team: มีทีม คณะทำงานและกำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ชัดเจน 2) A ; Situation Analysis: วิเคราะห์สถานการณ์ สู่การวางแผนงานแบบมีส่วนร่วม 3) W; Workshop : ประชุมเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมหาแนวทางดำเนินงานร่วมกัน 4) A; Action การนำแผนแนวทางสู่การปฏิบัติ 5) I1; Integrate การทำงานแบบบูรณาการกับร่วมกันกับภาคีเครือข่าย 6) I2 ; Improvement : การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีได้ ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.47 ค่าเฉลี่ย (Mean) = 83.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 8.99 คุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มทดลอง หลังทดลองใช้รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{d} = 10.50, t = 4.197$) ความพึงพอใจ หลังการทดลองใช้รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{d} = 4.31, t = 3.530$) โดยสรุป ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ 3) ชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้การสนับสนุนให้กำลังใจ 5) มีทุนทางสังคม 6) การติดต่อประสานงานของเครือข่าย

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, ผู้สูงอายุ, การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภوبرางค์ภู จังหวัดศรีสะเกษ E-mail: supiabsonvimon2510@gmail.com

Development of Health Promotion Model among Elderly through Community Participation in Sawai Sub District Prangku District, Sisaket Province

Supiab Sornvimon, B.P.H.¹

Abstracts

The purpose of this research is to develop a health promotion model for the elderly. The research process included participation from the community in Sawai Sub-District, Prangku District, Sisaket Province, between October 2024 and January 2025. The group that was used as a model for this study was further divided into two subgroups. The subgroups comprised 50 people who had involvement and 170 elderly people. The research used the model Kemmis and McTaggart's operational research consisted of 2 cycles, 4 steps as follows: planning, performing, observing, and reflecting on results. Data were analyzed by collecting classification content analysis. Analyze data by collecting, categorizing, and analyzing content and the mean

difference of scores before and after the model was applied using the paired t-test. The process model for a health promotion model for the elderly is “SAWA2I Model,” consisting of 1) S; Structure Team: Have a team and working group, and define the structure, roles, and responsibilities clearly. 2) A; Situation Analysis: Analyze the situation to plan the work with participation. 3) W; Workshop: Participatory workshop to find ways to work together. 4) A; Action: Putting the plan into practice. 5) I1; Integrate: Working in an integrated manner with network partners. 6) I2; Improvement: Improving work to be a good example. 3) A; Action : Implementation of development plans arising from participatory planning 4) O ; Observation : Observation, Supervision Follow up and support model development operations. 5) R1; Resource sharing: Resource sharing, people, money, methods 6) R2 ; Reflection: Reflection on performance and after-action review. Integrate integrated work with network partners 6) I2 ; Improvement: Improving work You can be a good role model. The results of comparing the quality of life of the elderly after testing the health promotion model of the elderly with community participation found that the quality of life of the elderly It is at a moderate level, 76.47 percent, mean (Mean) = 83.60, standard deviation (S.D.) = 8.99 Quality of life of the experimental population After experimenting with the format, there was a statistically significant difference at the level of of.05 (= 10.50, t = 4.197) in satisfaction after the trial of the format. There was a statistically significant difference at .05 level (= 4.31, t = 3.530) In summary, the success factors of the study consisted of 6 factors: 1) having strong community leaders 2) importance being given to the elderly by the local administrative organizations 3) Community participation in every step of the process 4) subdistrict healthpromoting hospitals providing support and encouragement 5) social capital 6) Network coordination.

Keywords: model development, elderly. elderly health promotion

¹ Public Health Technical Officer, Prang Ku District Public Health Offer, Sisaket Province, E-mail: supiabsonvimon2510@gmail.com